

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. De Communicatione Latinorum cum Græcis, ex Bulla Innocentii IV. Pont. Max.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Constantinopolis est expugnata. Rursus alius longè mirabilis observandum. Græci nos excommunicaverunt, & pro hæreticis omnino duxerunt, Michaelē sedente circiter annum millesimum quinquagesimum tertium, ut ostendimus supra; & post annos quadringentos Constantinopolis capta, anno scilicet ut supra. At hic numerus criminum expiationi, remissionique datur: ut sciamus ideo Græcos in servitutem divinitus Turcis datos, quod crimen adversus Ecclesiam Catholicam patratum non expiarint, intra definitum à divinis scripturis tempus.

S. Birgitte de Græcis revelatio à Deo facta.

Brigitta femina sanctissima, & Suecica, fuit ijs temporibus, quibus Episcopi Romani Avenione morabantur. Ea cum Religionis causâ Hierusalem perisset, & in Cypro moraretur, sic audiit Christum loquentem, & ut audiit monumentis mandavit. Græci qui sciunt, quod omnes Christianos tenere oportet, unam tantum fidem Christi anam Catholicam, & unam tantummodo subesse Ecclesiæ scilicet Romanæ; unumque solum Vicarium generalem meum in mundo, videlicet Romanum summum Pontificem, supra se spirituales habere Pastorem; & tamen nolunt se eidem Ecclesiæ Romanæ, & Vicario meo spiritualiter subicere, & humiliter subjugare, propter eorum pertinacem superbiam, & propter cupiditatem, vel carnis petulantiam, sive propter aliquid aliud quod ad mundum pertinet; indigni sunt post mortem veniam à me & misericordiam obtinere. Alij verò Græci, qui desideranter vellent, sed scire non possunt fidem Catholicam Romanam, & tamen si scirent & possent, eam devotè reciperent, & Romanæ Ecclesiæ humiliter se subjugarent, & nihilominus secundum ipsorum conscientiam, in statu & fide sua, qua sunt, abstinere à peccando, & piè vivunt, istis talibus post ipsorum mortem in plenitudine misericordiam meam debetur, quando ipsi ad iudicium meum vocati fuerint. Sciant etiam Græci, quod eorum imperium, & regna, sive dominia nunquam stabunt secunda, neque in pace tranquilla, sed inimicis suis semper subiecti erunt, à quibus sustinebunt gravissima damna, & miseria diuturnas, donec ipsi cum vera humilitate & charitate, Ecclesiæ & fidei Romanæ sese subjecerint. Hæc Brigitta de Græcis; quibus, an evenerint, quæ prædixi, utinam Græci maximo suo malo non experirentur.

Advertant ergo Græci miserabilem calamitatem, in qua à tot sæculis afflicti contritique sunt à Mahometanorum Ducibus, transactisque jam tot annis, eodem nunc in statu, & fortassis pejori, ac miserabiliori permanente, quasi à DEO reprobati & abjecti, non secus ac Judæorum populus. Quare nisi ad matris ubera, Ecclesiæ nimirum Romanæ, revertantur, meritò timendum, nullum suarum calamitatum, sicut neque & Judæorum, sperandum terminum: & quemadmodum calamitates temporaneæ iustis virtutis explorandæ causa, ac ob emendationem vitæ, à Deo immitti solent: ita spirituales miseriæ, quales sunt à nobis relatæ, magnam spiritualium bonorum jacturam præ se ferunt, ne tantum ad probandam virtutem, quam ad puniendam præterita præsentiaque scelera DEUS illas infligit.

Leonardi Echientis de Græcis querimonia.

Ac denique his Græcorum calamitatibus finem imponam, adducens verba Leonardi Echientis, Theologi Græci ac Episcopi Mityleni, qui in libro De captivitate Constantinopolis, ubi ipse cum alijs captus fuit, Græcorum civitatem doleat, ita eos alloquitur: Heu quæ spes in populo duro, gravi iniquitate, qui tot annis sine vita spirituali ab-

Thom. à Jesu Opr. Tom. I.

scissus à capite permanebat? Quomodo non desperati, quomodo non abjecti à DEO, qui tantis dissimilitudinibus, tantis fictionibus, tantis scissuris ab Ecclesiâ elongati Romana, in cordis duriâ permanerunt? Etenim jam captivari urbe, templis, auro, laribusque propulsi, in Latinos retorquent offensam, alleverantes; Quoniam unionem, inquam, fecimus, summoque Pontifici communicationem dedimus, meritò indignatum DEUM. O pertinaces homines! inquit. Si malum est hoc; prisci Basilii, Athanasii, Cyrilli, ceterique Patres, quos præcipuo sanctitatis honore præfertis, mali censendi sunt, quod sanctam, unam, eandemque fidem cum Romana Ecclesiâ omnium Christianorum magistrâ coluerunt? Non hæc causa est, quod unionem; sed quoniam unionem non veram, sed fictam fecistis: hæc de te meritò indignatum DEUM; hæc de te iusta animæ versione in hostium manibus vos esse deductos. An non sponsonem de unionem sancto juramento apud Florentinam Synodum conscriptam violastis? obedientiam declinastis? sententiam decreti occultastis? an non summi DEI nuntij, & Græci vestram perditionem jugiter prædixerunt? qui aures, ut aspis, impiè obdurastis? & sanctam Ecclesiam Catholicam, matrem Fidelium obaudistis? fleete miserias vestras, arguite vosmetipsos, & non alios condemnentis. Mos obstinatorum hic est, Sanctos aspernari DEI nuntios, uti Sedecias, ceterique Judæi in Babyloniam traducti, Jeremiam direptionem captivitatemque Hierosolymorum prædicentem contempserunt.

CAPUT VI.

De Communicatione Latinorum cum Græcis, ex Bulla Innocentii IV. Pont. Max.

INNOCENTII Papa IV. Bulla, seu littera ad Episcopum Tusulanum, Apostolicæ Sedis Legatum in regno Cyprî, quæ extant in ejus Registro Bullarum, Pontificatus sui anno XI. apud Bibliothecam Vaticanam, super ritibus Græcorum, qui tolerari, vel non tolerari possunt.

INNOCENTIVS, &c.
Episcopo Tusculano
Apostolicæ Sedis
Legato.

*S*ub Catholica professione Fidei, atque cultu consistere, ac proficere universos, ceteris nostræ mentis desiderabilibus preferentes, illud tanquam acceptabilius pleniori desiderio cupimus, & ad hoc velut operativum salutis præcipuum intimis affectibus anxius aspiramus. Hæc inquam, unio sive connexio cordi nostro inestimabilis gaudij rorem infunderet, si varias gentium nationes ejusdem observantia Fidei in unum acceptabilem in Christo populum adunaret. Id utique anxie nostra mentis ardorem affluenti latitæ refrigeraret irriguo si omnes, quos olim in unum Catholicum gregem ovile collegit Domini, cum multi ab eo discesserint, in idem individuum collegium unius Pastoris solidaret magisterium, & custodia communiret. O si Orientali-

bus Oriens ex alto loceret, & sui luminis illuminatione ipsos ad Catholicam reduceret unitatem, ut cum reliquis Orthodoxis in unius aule collecti gremio, de matris Ecclesie ubere fluente doctrina salutari haurirent: tunc ipsi Ecclesie proveniret magnum & desiderabile salutarem: tunc enim uterque sobole geminata concreveret: tunc Orientalibus oriretur superna illuminationis aurora: tunc eis claresceret lucifer veritatis: tunc per universam Ecclesiam inundantis gaudij erumperet plenitudo: tunc exultatione nimia claresceret totus Orbis, quia valde bonum & jucundum existeret Fratres simul in domo Domini habitare: tunc eadem Ecclesia multiplicata letitia nova juvenitatis canticum personaret.

Verum, quia nonnulli Græcorum jam dudum ad devotionem Sedis Apostolicæ redeuntes et reverenter obediunt & intendunt, licet expediat ut mores ac ritus eorum, quantum cum DEO possumus, tolerantes, ipsos in Ecclesia Romane obedientia præservemus: quanquam in eis, quæ animarum periculum, parerent vel honestati Ecclesiasticæ derogarent, nec debeamus illis diserte aliquatenus, nec velimus.

Sanè inter venerabilem fratrem nostrum Archiepiscopum Nicosiensem, & ejus suffraganeos Latinos ex parte una, & Episcopos Græcos regni Cypri ex altera, de quibusdam certis articulis, discordiam & turbationem fore subortam, & eorundem tenorem articulorum, ac responsiones ipsorum Græcorum ad illos, nobis, ut melius possemus instrui super eis, plenè ac providè per tuas litteras intimasti, scilicet è requirendo, ut providere super hoc Apostolica diligentia curaremus. Nos autem litteris ipsis affluente receptis, earum seriem, & ipsos articulos ac responsiones easdem & cetera quæ continebantur in illis, unà cum Fratribus nostris perlegimus, intelleximus prudentiam tuam, multipliciter in Domino commendantes, & meditantes, ac deliberantes super his, prout rei qualitas exigebat.

1. Circa hæc itaque sic deliberatio nostra refedit, ut Græci ejusdem regni in unitionibus, quæ circa baptismum sunt, morem Ecclesie Romanae teneant, & observent ritus verò seu consuetudo, quam habere dicuntur ungentis per totum baptismi corpora, si tolli sine scandalo vel removeri non potest, cum sive fiat, sive non, quantum ad baptismi efficaciam, vel effectum non multum referat, tollitur. Nec refert etiam utrum in frigida, vel calida aqua baptizent, un parem vim & effectum in utraque baptismum habere, asseverare dicantur. Solum autem Episcopi consignent Chrismate in frontibus baptizatos, quia hujus unctio non debet nisi per Episcopos exhiberi, quoniam soli Apostoli, quorum vices gerunt Episcopi, per manus impositionem, quam Confirmatio, vel frontis chrismatio representat, Spiritum sanctum tribuunt.
2. Singuli quoque Episcopi in suis Ecclesiis in die Cane Domini possunt secundum formam Ecclesie Chrismate conficere ex balsamo quidem, & oleo olivarum. Nam Spiritus sancti donum in chrismatum unctione conferatur, & columba utique, quæ ipsum designat Spiritum, olivarum ad arcam legitur retulisse. Sed si suum antiquum ritum in hoc Græci potius servare voluerint, videlicet quod Patriarchæ una cum Archiepiscopis & Episcopis ejus Suffraganeis, & Archiepiscopi cum Suffraganeis suis simul Chrismate conficiant, in tali eorum consuetudine tolerentur.
3. Nulli autem per Sacerdotes, vel Confessores pro satisfactione penitentie unctio aliqua solummodo injungatur. Infirmis verò juxta verbum Jacobi Apostoli, unctio exhibeatur extrema.
4. Porro in appositione aquæ, sive frigide, sive calide, vel tepide in altari sacrificio suam si velint, consuetudinem Græci sequantur, dummodo credant, & asserant quod servata Canonis forma, conficiatur pariter de utraque. Sed Eucharistiam in die Cane Domini con-

servatam usque ad annum prætextu infirmorum, ut de illa videlicet ipsos communicant, non referent, licet tamen eis pro infirmis ipsius corpus Christi conficere, ac per quindecim dies, & non longiori temporis spatio, conservare, ne per diuturnam ipsius reservationem, alterati forsitan speciebus, reddatur minus habile ad sumendum, licet veritas & efficacia semper eadem omnino remaneat, nec ulla unquam diuturnitate seu volubilitate temporis evanescat.

In celebratione verò solemnium, & aliarum Missarum, & de hora celebrandi eas, dummodo in consecratione, vel consecratione formam verborum à Domino expressam & traditam observent, & celebrando non transgrediantur horam nominatam, suam si qui consuetudinem permittantur. Sacerdotes autem dicant horas Canonicas more suo, sed missam celebrare, priusquam officium matutinale compleverint, non præsumant.

Promovendi verò ad Sacerdotium & presbyteri, qui proficendi fuerint Ecclesiarum regimini, examinentur antea diligenter, si præcipue de horis Canonicis, & Missarum officijs secundum distinctionem temporum exsequendis sint sufficienter instructi, ut ad hæc non nisi digni & idonei admittantur. Ceterum unusquisque Sacerdos in aureo, vel argenteo solum, aut saltem flameo calice sacrificet, habens corporale de lino candidum & nitidum, & altare mundum vestimenti oportum, vel decentibus paramentis. Mulieres autem servare ad altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino.

De jejuniis verò diei Sabbathi quadragesimali tempore, quamquam honestius & salubrius Græci agerent, si sic toto illo tempore abstinerent, ut nec unico die institutum jejunium violarent, teneant & servent pro libito morem suum. Sacerdotes quoque corrigant, & alij quibus Parochiarum cura, vel Ecclesiarum Parochialium regimen per Episcopos suos committitur, licet ac libere possint Parochianorum suorum confessiones audire, ipsique penitentiam injungere pro peccatis: quia cui licet vel conceditur quod est majus, competit minus nec negari convenit, quod est minus: liberum tamen sit ipsis Episcopis viros alios idoneos coadjutores, & cooperatores habere in audiendis confessionibus, & penitentibus injurgendis, ac ceteris quæ ad salutem pertinent animarum. Ipsique in his per eorum dioceses absque Sacerdotum ipsorum præjudicio, & gravamine committere vices suas, cum propter occupationes multiplicet, & occasiones varias peccati contingere, quod nequeant per easdem dioceses officium suum exsequi per seipos.

De fornicatione autem, quam solutus cum soluta committit, quin sit mortale peccatum, non est aliquatenus ambigendum, cum tam fornicarios, quam adulteros à regno Dei Apostolus asserat alienos.

Ad hæc volumus & expressè præcipimus, quod Episcopi Græci septem Ordines, secundum morem Ecclesie Romanae, de cætero conferant: cum hucusque tres de minoribus circa ordinandos neglexisse vel prætermisisse dicantur. Illi tamen, qui jam sunt taliter ordinati per eos, propter nimiam ipsorum multitudinem in sic susceptis Ordinibus tolerentur.

Quia verò secundum Apostolum mulier mortuo viro ab ipso est ligata, ut nubendi cui vult in Domino liberam habeat facultatem, secundas & tertias, ac ulteriores etiam nuptias Græci non reprehendant aliquatenus, nec condemnent, sed potius illas approbent inter personas, quæ aliàs licitè ad invicem matrimonio jungi possunt. Secundo tamen nubentes Presbyteri nullatenus benedicant. Et quoniam apud eos consueverunt contra-
bi matrimonia inter personas contingentes se juxta eorum computationem octavo gradu, qui secundum computationem & distinctionem graduum, quam nos facimus apud nos, quartus habetur, ne id præsumatur deinceps, firmiter prohibemus: districte præcipientes, ut cum

cum in ulterioribus gradibus licite matrimonium contrahantur, in predicto quarto consanguinitatis vel affinitatis gradu copulari ulterius non presumant, statutum in hoc generali Concilio observantes. Illos tamen, qui jam in gradu hujusmodi contraxerunt, dispensatio permittimus in sic contracto matrimonio remanere.

- Demique cum veritas in Evangelio asserat, quod si quis in Spiritum sanctum blasphemiam dixerit, neque in hoc seculo, neque in futuro dimittetur ei, per quod datur intelligi, quasdam culpas in presenti, quasdam vero in futuro posse seculo relaxari; & Apostolus dicat, quod uniuscujusque opus quale sit ignis probabit, & cuius opus arserit, detrimentum patitur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem; & ipsi Græci verè ac indubitanter credere ac affirmare dicantur, animas illorum, qui suscepta poenitentia, ea non peracta, vel qui sine mortali peccato cum venialibus tamen, & minutis decedunt, purgari post mortem, & posse suffragiis Ecclesie adjuvari: Nos, quia locum purgationis hujusmodi dicunt non fuisse sibi ab eorum Doctoribus certo & proprio nomine indicatum, illum quidem juxta traditiones & auctoritates sanctorum Patrum Purgatorium nominantes, volumus, quod de cetero apud istos isto nomine appellatur, illo enim transitorio igne peccata utique, non tamen criminalia seu capitalia, quae prius per poenitentiam non fuisse remissa, sed parva & minuta purgantur, quae post mortem etiam gravant, si in vita non fuerint relaxata. Si quis autem absque poenitentia in peccato mortali decedit, hic proculdubio aeterna gehenna ardoribus perpetuo cruciatur. Anima vero parvulorum post baptismi lavacrum, & adultorum etiam in charitate decedentium, qui nec peccato, nec ad satisfactionem aliquam pro ipso tenentur, ad patriam protinus transfolant sempiternam.
26. Ordinationes demum, & instituta regularia sanctorum Patrum de vita, & statu Monachorum precipimus ab Abbatibus, & Monachis Græcis inviolabiliter observari. Fraternitatem itaque tuam hortamur atque tenent, per Apostolica tibi scripta mandantes, quatenus praemissa omnia Episcopis Græcis praefati regni seriatim, & diligenter exponi facias, districteque in iungens, ut ea sollicitè attendere, studiosè tenere ac efficaciter procurent, & à suis faciant subditis observari. Memento autem Archiepiscopo Nicosiensi, & ejus Suffraganeis Latinis firmiter auctoritate nostra precipias, ut eosdem Græcos super praemissis contra hujusmodi provisionem, & deliberationem nostram non inquietent aliquatenus nec molestent. Contradictores eadem auctoritate appellatione postposita compescendo, non obstantibus si praefatis Archiepiscopo & Suffraganeis, vel quibuscumque alijs à Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possunt, per litteras Apostolicas, plenam & expressam, ac de verbo ad verbum non facientes de indulto hujusmodi mentionem. Datum Lateran. 11. Nonas Martij anno XI.

CAPVT VII.

De communicatione Latinorum cum
Græcis ex Bulla Clementis
PP. VIII.

CLEMENS VIII. Pontifex Maximus, quo studio erga universam Ecclesiam, & praecipue erga Græcos ferebatur, ne qua DEO in administrandis Sacramentis injuria fieret, ipsi autem Græci salutem inde consequerentur, per brevem ad Latinos Episcopos, in quorum diocesisibus Græco ritu viventes degant, evulgati iussit, cujus

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

summam affectu Possivinus Tom. I. Appar. Sac. in addit. verb. Græci.

Presbyteri Græci baptizatos Chriſmate in fronte non consignat, & ideo ab ipsis in ordine baptismi apud eorum Euchologium praetermittantur, quæ sequuntur post illa verba: μετὰ τὴν ἐπιθέσειν, &c. usque ibi ἡ ἰα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς σχήμα χροῦς, hoc est, Et post orationem, &c. (ubi habetur forma hujus consignationis) usque ad verba: postea facit Sacerdos figuram circuli, &c.

Episcopi Latini infantes seu alios baptizatos à Presbyteris Græcis de facto Chriſmate in fronte consignatos confirmant, & tunc videtur, ut cum cautela, & sub conditione id faciant, (videlicet N. Si es confirmatus ego te non confirmo; sed si non es confirmatus, ego signo te signo crucis, & confirmo te Chriſmate salutis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti) praesertim verò cum venialiter dubitari potest quod ab Epif. Græcis fuerim baptizati.

Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, quod pro infirmis asseratur, singulis octo diebus, vel saltem quindecim renovetur. Non asseratur idem Sacramentum toto anno, si tamen asseratum fuerit, saltem in fine anni somatur.

Tollatur abusus tundendi, vel etiam miscendi sacro oleo, ac iterum coquendi, vel alias exficandi species sacramenti sacrae Eucharistiae, feria quinta Cænae Domini, ut deinde illud asservent.

Si Græci velint accipere altaria portatilia ab Episcopis Latinis consecrata, bene erit; sin minus, tolerentur eorum thioni, sive throni, super altaria lapidea ponendi cum celebrent.

Corporalia uti Latini habeant, nisi thionis etiam pro corporalibus utantur.

In casu necessitatis Presbyteri Græci Catholici possint Latinos absolvere. Utantur forma absolutionis in generali Concilio Florentino praescripta, & postea si voluerint, dicant orationem illam deprecativam, quam pro forma hujusmodi absolutionis dicere tantum consueverunt.

Tollendus abusus, ubi est, ut vir atque uxor simul & eodem tempore eidem Presbytero confiteantur.

Aqua ex ritu Græco in die Epiphaniae vel primo die mensis benedicta conservetur in Ecclesia, ut illa Fideles aspergantur.

Non sunt cogendi Presbyteri Græci olea sancta, praeter Chriſma, ab Episcopis Latinis diocesana accipere, cum hujusmodi olea ab eis in ipsa oleorum & Sacramentorum exhibitione ex veteri ritu conficiantur seu benedicantur. Chriſma autem, quod non nisi ab Episcopo, etiam juxta eorum ritum, benedicti potest, cogantur accipere. Prohibeantur verò ab Episcopis Græcis externis, schismaticis, seu schismate Romanæ Ecclesiae communionem non habentibus, illud accipere, vel eo uti.

Ordinati ab Episcopis schismaticis, alias rite ordinatis, servata debita forma, recipiunt quidem ordinem, sed non executionem.

Proinde ipsi ordinati ab Episcopis schismaticis, correcti vel emendati, reconciliandi sunt, & absolvendi cum poenitentis salutibus, dummodo errores, vel saltem schisma ordinatoris abjacent in iudicio, vel publicè, vel seorsim pro qualitate facti. In Ordinibus autem per eos alias si è susceptis, ministrare non permittuntur, nisi cum ipsis super irregularitate, hujusmodi occasione contracta, auctoritate S. Sedis Apostolicæ fuerit dispensatum.

Non sunt admittendi Episcopi schismatici, sive pro Ordinibus, sive pro alijs sacramentis conferentur.

M. 2

felicu.

Circa Sacramentum Poenitentiae.

Circa oleum sanctum Catholico & infirmorum.

Circa Sacramentum ordinis.